

„Naší zahradě dominují cedry a sekvojovce,“ vzkazují otec a syn Hyblerové

Ráj na konci světa

Richard Kozohorský, autor rozhovoru, foto z archivu rodiny Hyblerových

Otec: Stanislav Hybler

- > Praktikující zahradní a krajinářský architekt
- > Narodil se v Praze
- > Kupodivu stále žije a zemře v Dubínách

Syn: Stanislav Hybler ml.

- > Praktikující zahradní a krajinářský architekt
- > Absolvent Krajinářské architektury ZF Mendelu
- > Nyní doktorand na FA ČVUT

► **Lehká nadsázka, řeknete možná. Onu zahradu zahrad, alespoň co se široko dalekého okolí týče, ale opravdu naleznete tam, kde lišky dávají dobrou noc, totiž v obci Dubiny. Copak o to, pýchu pánů Stanislava Hyblera otce a Stanislava Hyblera syna naleznete vcelku snadno, jen na prahu rozcestí Klenové-Dubiny se dejte silnicí pod značkou „slepá ulice“...**

A přesto si tam ruce podávají desítky milovníků přírodního krásna.

„Copak lišky, ty tu dobrou noc dávají, zato kuny, ty tu rádí,“ konstatuje inženýr Stanislav mladší u jedné ze čtyř opuštěných voliér. „Zamordovaly nám tu na čtyřicet andulek a kanáreků...“

Ano, za ploty téhle jedné z nejmenších botanických zahrad, v níž mě oba pánové přivítali a v níž oči návštěvníků vnímají souznění barev stromů, keřů, květů a jejich odstínů, je už jen divukrásná příroda Velkopopovicka. A já se během rozhovoru pokouším dešifrovat osobitý humor jejího zakladatele.

► **Růže, keře rododendronů, květy v korunách stromů, říkáte, že tuhle pěšinu lemuje na podzim modř hvězdnic. Jak se tu, pánové, cítí fanyanky zahradničení?**

SH: „Máme oba k ženám jistou slabost, takže děláme všechno možné, aby se u nás cítily – jako v ráji.“

SH ml.: „Držím se zásady povídat dívkám a dámám, co chtějí poslouchat. O kvetoucích rostlinách a jejich barvách, o estetice rostlin... Často se také ptají na věk dřevin. U sekvojovce odpovídám otázkou, takovým chytáčkem, jestlipak odhadnou, jak je starý. Hodně, možná i sto let, tipují. Stoletý, říkám, když je naší zahradě čtyřicet? Je to šestnáctiletý teenager... Prohlídky musejí být také zábavné.“

► **Mimochodem, ženu ani květinou neuhodíš...**

SH: „Se ženou je to jako s květinou, říká zahradník. Řezat, řezat, řezat, ale osobně s tím nesouhlasím, muž by se neměl ženy ani dotknout.“

SH ml.: „Myslím, že moje výchova, pokud mám zmínit otcovu, byla v tomto směru zcela naplněna.“

► **Co ale s tím, když si žena postěžuje, že se jí ten její ani nedotkne?**

SH: „Tak to už je, řekl bych, spíš na manželskou poradnu.“

► **Může muž ženu květinou rozezlít...? Tuto situaci už pragmaticky rozebral blahé paměti legendární psychiatr, doktor Miroslav Plzák, pamatujete?**

SH: „Velmi dobře. Kdysi jsem přinesl přítelkyni bílé lilie a ona se celá ospala alergickou vyrážkou. Ale rozporuplné reakce může zavinit i takový kaktus.“

„Botanika a zahrada hrály v mém životě vždycky roli hlavní.“

► **Říká se, že ne každá květina hodí se k té či oné příležitosti...**

SH: „Jde především o to, co chceme darovat květinou říct. Nebo na sebe prozradit. A toho, co květomluva prozrazuje, může být víc než mnoho. Darovat bílé lilie je, pokud vím, také projevem přátelství, žlutými růžemi na sebe muž patrně prozradí, že žálí, ta rudá

je projevem lásky, bílá pak čistého svědomí... Květomluva je zajímavá disciplína. Vždycky jsem zkoušel být originální. Své partnerce v době, kdy byla mou kolegyní v kladenském divadle, jsem oнеhdy, při její děkovačce, poslal na jeviště banánovník v květináči...“

SH ml.: „Jak hodně složitým oborem je květomluva, jsem pochopil při studiu. Dodám jen, že bílou lilii často spatříme v klášterních zahradách, protože je symbolem nevinnosti a čistoty srdce. První květinu, již jsem své přítelkyni daroval, byla monstera. A uspěl jsem.“

► **Rosemarie, dívka, co růže milovaná bohem, říkají znalci toto jména. A Jim Kenyon? Co vám tyto postavy připomínají, pane architektě?**

SH: „Po škole jsem pracoval v Botanické zahradě Univerzity Karlovy v Praze Na Slupech v oddělení sukulentů, a protože jsem zpíval, dospěl jsem přes Lidovou a Státní konzervatoř k angažmá v karlínském Hudebním divadle. Bohužel, v té době už tato Frimlova opereta na repertoáru nebyla. Nicméně Indiánskou píseň lásky vnímám jako jednu z nejkrásnějších operetních árií.“

► **Nejen v Karlíně, zmínil jste.**

SH: „Utekl jsem z Karlína do činohry v Příbrami, odtud namířily mé herecké ambice do Kolína, Pardubic a Kladna. Rád vzpomínám na příbramské představení Vesničky mé střediskové a roli inženýra živočišháře, kterou dozoroval Zdeněk Svěrák. A pak na roli Juana v autorské hře Miroslava Horníčka, v níž jsem si vedle tohoto skvělého člověka a hereckého partnera v roli ducha Juana zahrál postavu žijícího Juana. A vidíte, přesto botanika a zahrada hrály v mém životě vždycky roli hlavní.“

„Původně sloužila zahrada jako ukázka rostlin v reálném prostředí pro lepší představu klientů.“

► **Měl bych podotknout, že moje botanika a vjem kouzla zahrady bývaly povícero vískou španělskou, než jsem objevil Velkopopovicko. A díky fanouškům i tuto zahradu. Kdy jste dospěli k nápadu, že bude právě botanickou?**

SH: „Bývalo tu zanedbané pole uprostřed vesnice, z jedné čtvrtiny klasické smetiště, tedy ještě bez odpuzujících plastů, ale pořád halda kovů a stavebního odpadu prorostlá planými švestkami. Ten pozemek se nám ale strašně líbil. Koupili jsme ho, rekultivovali skládku a vysadili první, tzv. kosterní dřeviny.“

SH ml.: „Původně sloužila zahrada jako ukázka rostlin v reálném prostředí pro lepší představu klientů. Postupně zde vznikla tak velká sbírka rostlin, že jsme byli v roce 2013 přijati do Unie botanických zahrad ČR. Čímž se dostáváme k řadě odborných informací, ale i k pestrému rostlinnému materiálu.“

► **Zázemí vaší zahrady skýtá tajemství, jež jistě souvisí s vaší životní profesí.**

SH: „Jak se to vezme. Tatínek – Stanislav toho jména třetí (1924–2009) – byl interiérovým architektem. Přestože malba byla jen jeho životním koníčkem, vyprofiloval se mezi nejvýraznější malířské osobnosti své doby. Jeho obrazy byly na výstavách v Evropě i v Japonsku a jsou vyhledávány jak galeristy, tak sběrateli. Možná v nás kolují tvůrčí ambice, ale do jeho technické preciznosti a tvůrčí invence mně přece jen cosi chybí.“

SH ml.: „Když se na dědečkovy obrazy dívám tady, kolem sebe, rozumím jim lépe než divák z vnějšku. Byl jsem ještě kluk, ale tahy štětcem, pod nímž se objevovalo vlnění moře, jachty, a jeho vyprávění, se mi zaryly do paměti.“

► **Oba jste, pánové, zahradní a krajinářští architekti, to jistě hrálo podstatnou roli v tvorbě „obrazu“ tohoto nádherného přírodního jeviště.**

SH: „Po střední zemědělské jsem nastoupil

do výzkumáku rostlinné výroby v Ruzyni, pak Na Slupy... A v karlínském divadle jsem potkal maminku Standy. A protože už je zahradním architektem s patřičným gletem, agendu naší zahrady mu postupně předávám.“

SH ml.: „Po čtyřech krásných letech na Střední zahradnické škole v Mělníku (dnes Česká zahradnická akademie Mělník) jsem v Brně absolvoval bakalářské a magisterské studium. Bakalářskou práci pod vedením pana profesora Miloše Pejchala jsem vypracoval na téma ‚Využitelnost rodu Cedrus v zahradní architektuře ČR‘. Diplomku pod vedením pana docenta Přemysla Krejčířika pak na téma: ‚Tvorba arboreta‘. Zkoušky na doktorát na téma ‚Tvorba, provoz a rozvoj botanických zahrad‘ složil na fakultě architektury ČVUT. V rámci praxe ale navrhuji i koupací jezera, zahrady, interiérovou zeleň, veřejnou zeleň i menší krajinné celky. V nich se soustředíme na podporu biodiverzity, která v posledních letech celosvětově klesá.“

„Návštěvníkům přibližujeme, jak příroda funguje a jak moc vodní plochy ovlivňují život a podmínky v zahradě či krajině.“

► **Doménou vaší zahrady jsou dřeviny, zejména jehličnany. Proč?**

SH ml.: „Otec mě vedl k úctě a respektu k přírodě. Nejradši jsem s ním procházel zahradu a opakoval si latinské názvy jednotlivých rostlin. V lese mi tatínek vysvětloval, co les je, a jak funguje. Tam asi vznikala má láska k dřevinám. V našich sbírkách jsou primárně cedry a sekvojovce. Jsou to nevěšdní stromy, které svými jedinečnými vlastnostmi zaujmou nejen nás, ale také naše návštěvníky. Na jiné koničky příliš času nezbývá, neboť zahrada vyžaduje mnoho péče a pozornosti.“

► **Znalcům věnujte, prosím, odpověď na otázku, jakým dřevinám by tu měli věnovat zvláštní pozornost.**

SH: „Vyjmenovat nejzajímavější taxony našich sbírek bývá velmi těžké, neboť každého návštěvníka zaujme něco jiného. Mezi nesporné vzácnosti však patří například: Araucaria araucana – blahočet čilský (jeden z největších exemplářů v ČR), Cunninghamia lanceolata ‚Glaucá‘ – ostrolístec kopinatý (rovněž jeden z největších exemplářů v ČR) a asi největší vzácností je náš Cedrus brevifolia – cedr krátkolistý (největší exemplář pěstovaný v ČR).“

SH ml.: „Vzácné taxony budou v naší zahradě přibývat. Unie botanických zahrad ČR rozjíždí program na záchranu ohrožených druhů rostlin.“

► **Ano, to všechno bych rád uviděl i já, pokud budete mít tu trpělivost. Nicméně, je tu jistě i flora na první pohled neviditelná, jakož i život fauny v jezírkách ukrytý.**

SH ml.: „Návštěvníkům přibližujeme, jak příroda funguje a jak moc vodní plochy ovlivňují život a podmínky v zahradě či krajině. Naše svody z okapů jsou propojené s jezírky, čímž využíváme dešťovou vodu. I díky tomu je biodiverzita v zahradě vysoká. V roce 2011 byl náš pozemek vyhlášen jako významný krajinný prvek, a to především kvůli vodním a na vodu vázaným živočichům.“

„Soustředíme na podporu biodiverzity, která v posledních letech celosvětově klesá.“

► **Spolupracujete úzce i s Lesy České republiky, Polesím Olešovice...**

SH: „S olešovickými zavádíme tisíce červené zpěty do přírody a letos vysazujeme plané třešně na podporu biodiverzity.“

► **Kdy se mohou zájemci do vaší botanické zahrady podívat?**

SH: „Po předchozí domluvě. Kontakt i program akcí je uveden na webových stránkách a sociálních sítích (Facebook a Instagram).“

► **Vaše zahrada jistě zajímá i odborníky. Jaké sbírky je zajímají především?**

SH ml.: „Cedry a sekvojovců a například i kultivary šácholanu velkokvětého (Magnolia grandiflora), sekvoje vždyzelená (Sequoia sempervirens) a kultivary od ní, nebo třeba Pinus ponderosa x Pinus arizonica.“

► **Nic mi tu nechybí, jako laik mám alespoň ten pocit. Anebo se mýlím?**

SH ml.: „Kosterní dřeviny už moc nevysazujeme, ale postupně doplňujeme keřové a bylinné patro. A osazujeme a zušlechťujeme malý přikoupený pozemek, který bude snad již začátkem léta přístupný. Jsme uprostřed nekončícího procesu.“

„V našich sbírkách jsou primárně cedry a sekvojovce.“

► **Jednou z dam, jež vás tu navštívila, byla i herečka, paní Soňa Norisová. Ano, i před kamerou jste si zahrál, pane architektě.**

SH: „V seriálu Policie Modrava režiséra Jaroslava Soukupa. Celý štáb tvořil super partu, mám na co vzpomínat. A Paní Soňa? Je krásná, inteligentní žena a skvělý herecký partner.“

Děkuji vám oběma za rozhovor. ■

Kontakt: BOTANICKÁ ZAHRADA DUBINY

Stanislav Hybler a Stanislav Hybler ml.

souřadnice: 49°53'21.295"N, 14°39'14.214"E

E: Hybler.S@seznam.cz / Shybler@seznam.cz

T: 603 479 223 / 603 145 727